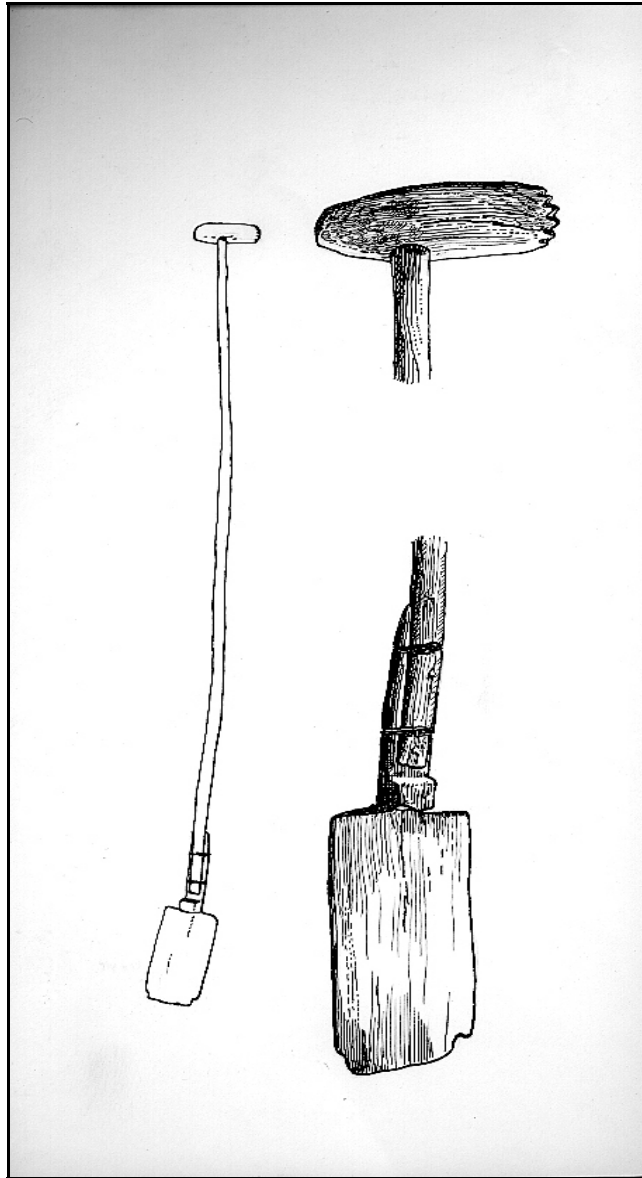

ETHNOS

TIEDOTE

1/2005

Sisältö:

Sisältö:.....	2
Puheenjohtajan palsta:.....	3
Muistettua ja unohdettua.....	3
Toimintakertomus vuodelta 2004	4
Toimintasuunnitelma vuodelle 2005.....	9
Vuoden 2004 tutkielmat.....	12
Helsingin yliopisto.....	12
Joensuun yliopisto	12
Jyväskylän yliopisto	13
Oulun yliopisto.....	15
Tampereen yliopisto	16
Turun yliopisto.....	16
Åbo Akademi.....	17
Seminaareja.....	17
Kätkeyty kulttuuri, aarteita ja aaveita.....	17
Ilmoitusasioita.....	19
Vuosikokouskutsu.....	19
Ethnos-palkinto vuoden 2004 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta.....	19
Vuosijuhlakutsu.....	20
Lähde keväiselle Karjalankannakselle!	20

 ETHNOS r.y.

c/o Tieteiden talo

Kirkkokatu 6 00170 Helsinki

<http://www.ethnosry.org>

Ethnos-tiedote 1/2005 helmikuu

Kansikuva: Jaktspade (metsästyslappio) 189 cm, Karhumäki, Karjala. Tussipiirros: Bo Lindberg, 1965 valokuvasta Suomen Kansallismuseossa. Etnologiska arkivet vid Åbo Akademi Kr 595.

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry:n Ethnos-tiedote ilmestyy seuraavan kerran toukokuussa 2005. Numeroon tarkoitettu aineisto tulee toimittaa 6.5.2005 mennessä Niklas Huldénille osoitteeseen: Etnologi / Åbo Akademi Tehtaankatu 2, 20500 Turku tai sähköpostitse osoitteeseen: tiedote@ethnosry.org

Ethnos ry: hallitus 2004

Puheenjohtaja Pirjo Korhokangas, puh. (014) 2601 237 puheenjohtaja@ethnosry.org

Varapuheenjohtaja Pia Olsson puh. (09) 191 23309, pia.olsson@helsinki.fi

Kansainvälisten asioiden sihteeri: Maarit Knuutila, puh (040) 593 5325 maaknuu@campus.jyu.fi

Museoyhdyshenkilö: Aila Nieminen, seurasaaarisaatio@kolumbus.fi

Seminaarisihteeri: Katriina Siivonen, puh. (02) 481 4590, katriina.siivonen@tukkk.fi

Tiedotussihteeri: Niklas Huldén, puh. (02) 215 4801, niklas.hulden@abo.fi

Sihteeri: Mari Immonen, puh 050-586 4512, sihteeri@ethnosry.org

Taloudenhoitaja: Hanna Naarmala, puh. 040-5509703, hanna.sinisalo@nic.fi

Puheenjohtajan palsta:

Muistettua ja unohdettua

Väitöstilaisuudessa joulun alla 1996 keskusteltiin mm. käsitteestä *flashbulb memory*, josta yhtenä esimerkkinä olin käyttänyt Yhdysvaltain presidentin John F. Kennedyn kuolemaan (1963) liittyvää välähdyksenomaista ”missä olit, mitä teit” -muistamista. Vastaväittäjäni pyyntöön meille suomalaisille läheisemmästä vastaavanlaista muistamista kuvaavasta tapahtumasta esitin Estonia-laivan haverin (1994). Molemmat tapaukset koskettivat suuria ihmisjoukkoja ja kantavat edelleen yhteistä kollektiivista muistia yli oman kansallisuuden ja oman maan rajojen. Molemmille on yhteistä myös se, että niiden muistamisen perustana on erityisen traaginen tapahtuma. Aivan lähimenneisyydestämme voimme vaivatta muistaa useita samantapaisia kollektiivisesti jaettuja traumaattisia kokemuksia. Syyskuun 11. on kiteytynyt ilmauksesi, jonka voimme heti yhdistää Manhattanin pilvenpiirtäjiin iskeneisiin lentokoneisiin, ja tuon päivämäärän kuultuamme silmiimme piirtyy kuvia rakennusten ikkunoista epätoivoisesti vilkuttavista ihmisistä ja viimein kaiken sortumisesta paksujen pölypilvien keskellä. Tuoreimpana globaalisti muistiin piirtyneenä tapauksena ovat viime tapaninpäivän hyökyaaltojen tuhot Kaakkois-Aasiassa; Estonian uppoamisen tavoin se on koskettanut konkreettisesti myös suomalaisia. Edelleenkin lähes parin kuukauden jälkeen luemme ja kuulemme päivittäin eri medioiden kautta hyökyaalloista selvinneiden ja onnettomuuspaikoilla pelastustöissä olleiden kertomuksia kokemuksistaan. Kollektiiviseen muistiin sisältyykin aina positiivisten ja joskus idealisoitujenkin perinteiden ylläpitämisen tärkeyttä korostavien asioiden ohella paljon sellaista, jota ei välttämättä haluttaisi edes muistaa.

Toisen maailmansodan päättyminen 60 vuotta sitten on parhaillaan esillä monin tavoin eri medioissa. Vastikään vietettiin Auschwitzin keskitysleirin vapauttamisen muistopäivää, tätä kirjoittaessani on vuorossa Dresdenin pommitusten muistaminen. Estonia-laivan haverille pystytettiin varsin pian muistomerkki Tallinnan edustalle. Ruotsissa puolestaan suunnitellaan laivan merenpohjasta nostetun visiirin restauroimista ja sen yhteyteen rakennettavaa museota. Ruotsin merimuseon johtajan mukaan museolla on ”vastuu tallentaa ja kertoa Ruotsin modernin ajan järkyttävimmästä merionnettomuudesta”. Visiiri tulisi ainoana laivasta maan pinnalle nostettuna todistuskappaleena symboloimaan tuhoisaa onnettomuutta. (HS 20.9.2004.) Myös keskitysleirejä on museoitu ja moni meistä on näissä ihmisen pahuutta ja epäinhimillisyyttä esittelevissä kollektiivisen muistin ja historian muistomerkeissä vierailutkin. Mikä meitä näissä onnettomuuksien, julmuuksien ja kärsimysten tarinoissa ja esillepanoissa sitten kiinnostaa. Tärkeimpänä kiinnostuksen ja muistamisen motiivina tulisi varmaankin olla: jotta emme unohtaisi.

Tieteenalamme edustajina niin yliopistoissa, tutkimuslaitoksissa, museoissa tai medioissa työskentelevinä kulttuurin tutkijoina emme voi koskaan välttyä muistamisen ja unohtamisen problematiikalta. Unohtamisen ja unohtumisen saloja availlaan omalta osaltaan Ethnos ry:n vuosikokousseminaarissa *Kätkeyty kulttuuri, aarteita ja aaveita*. Esitelmissä pohditaan mm. sitä, millaisia asioita haluttaisiin unohtaa, ketkä haluaisivat; mitä meiltä on kätkeyty, mitä ehkä löydämme tai millaisia eettisiä ongelmia unohtunutta etsiessämme kohtaamme.

Pirjo Korkiakangas

Toimintakertomus vuodelta 2004

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry
c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6
00170 Helsinki

Toimintakertomus vuodelta 2004

Vuosi 2004 oli Ethnos ry:n 32. toimintavuosi

Hallinto

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Pöytäkirja-kohtia kertyi 69 kappaletta. Yhdistyksen luottamus- ja toimihenkilöinä toimivat kuluneena vuonna seuraavat henkilöt (henkilökohtainen varajäsen ja osallistumiskerrat suluissa):

Puheenjohtaja	dosentti Pirjo Korkiakangas (5) (FM Tiina-Riitta Lappi (1))
Varapuheenjohtaja	FT Pia Olsson (1), 12.3.2004 asti (FM Terhi Torkki (-), 12.3.2004 asti) FM Katriina Siivonen (4), 12.3.2004 alkaen (FM Hanneleena Savolainen (-), 12.3.2004 alkaen)
Hallituksen jäsenet	FM Aila Nieminen (4) (FM Pirkko Madetoja (3)) FM Katriina Siivonen (1), 12.3.2004 asti (FM Hanneleena Savolainen (-), 12.3.2004 asti) FM Niklas Huldén (3) (dosentti Ildikó Lehtinen (1)) FM Maarit Knuuttila (5) (FM Anna Kirveennummi (1)) FM Terhi Torkki (3), 12.3.2004 alkaen (Tytti Steel (-), 12.3.2004 alkaen)
Sihteeri	FM Mari Immonen
Taloudenhoitaja	FM Hanna Naarmala

Tiedotussihteeri	FM Niklas Huldén
Kansainvälisten asioiden sihteeri	FM Maarit Knuuttila
Seminaarisihteeri	FM Katriina Siivonen
Julkaisusihteeri	FT Pia Olsson, 12.3.2004 asti FM Terhi Torkki, 12.3.2004 alkaen
Museoyhdysenkilö	FM Aila Nieminen
Tilintarkastajat	FM Jussi Lehtonen (varsinainen), kassanhoitaja Rainer Larsson (varalla) FM Risto Raittila (varsinainen), professori Anna-Maria Åström (varalla)

Jäsenistö

Yhdistykseen kuului vuoden 2004 lopulla 267 jäsentä. Vuoden 2003 lopulla jäseniä oli 334. Huomattava jäsenmääränvähennys johtuu siitä, että jäsenrekisteristä poistettiin kaikki ne Ethnos ry:n jäsenet, jotka eivät olleet maksaneet kolmen edellisen vuoden jäsenmaksua (§ 4).

Yhdistykseen hyväksyttiin vuoden aikana 11 uutta jäsentä. Yhdistyksestä erosi kaksi jäsentä.

Kunniajäseniä yhdistykseen kuului vuoden lopussa kymmenen: FT *János Kodolányi*, professori *Ilmar Talve*, professori *Matti Räsänen*, professori *Bertalan Andrásfalvy*, professori *Nils-Arvid Bringéus*, professori *Alexander Fenton*, tohtori *Tamás Hofer*, tohtori *Natalia Schlygina*, professori *Ants Viires* ja professori *Attila Paládi-Kovács*.

Hallituksen kutsumia kirjeenvaihtojäseniä oli kahdeksan: tohtori *Miklós Cseri*, tohtori *Agnes Fülemile*, tohtori *Mats Hellspong*, tohtori *László Lukács*, tohtori *T. W. Lukjantschenko*, tohtori *Mihály Sárkány*, tohtori *Zsuzsa Szarvas* ja professori *Elle Vunder*.

Vuosikokous 12.3.2004

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Jyväskylässä Villa Ranassa perjantaina 12.3.2004. Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi FM *Hanneleena Savolainen* ja sihteerinä FM *Mari Immonen*. Vuosikokoukseen osallistui puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi 23 henkilöä.

Vuosikokouksen yhteydessä jaettiin Ethnos-palkinto vuoden 2003 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta. Palkinnon luovutti FT, museonjohtaja *Tarja Raninen-Siiskonen Anne Niemelle* Åbo Akademiasta.

Tutkimuksen aiheena oli "*Det medeltida Åbo*" *Historiskt iscensättande som folknöje och stadsprofilerande resurs.*

Kansatieteen päivät

Järjestyksessään kolmannet Kansatieteen päivät pidettiin Jyväskylässä 12.–13.3.2004. Päivien aiheena oli *Onko arki tavallista ja jokapäiväistä?* Ethnos ry sai apurahan Kansatieteen päivien järjestämiseen Suomen Akatemialta ja Suomen Kulttuurirahastolta.

Kansatieteen päivien avaussanat lausui Ethnos ry:n puheenjohtaja *Pirjo Korkiakangas*. Professori *Agnes Heller* (New School University New York) piti ensimmäisen esitelmän aiheesta *Conceptualization of everyday life*. Esitelmään oli vapaa pääsy ja sitä oli kuuntelemassa n. 150 kuulijaa. Tämän jälkeen puhui professori *Bo Lönnqvist* (Jyväskylän yliopisto). Esityksen aiheena oli *Vaatetettu arki: kalsarikänni ja opiskelijahaalari*. Perjantain esitelmien jälkeen oli Kansatieteen päivien osallistujat kutsuttu vastaanotolle Jyväskylän kaupungin talolle. Vierailun isäntänä toimi aluesuunnittelujohtaja *Jouni Juutilainen*. Iltapäivän ohjelmaan kuuluivat vielä vapaavalintaiset museokäynnit Suomen käsityön museossa, Jyväskylän yliopiston kulttuurihistoriallisessa museossa, Keski-Suomen museossa tai *Alvar Aalto* -museossa. Iltajuhlaa vietettiin vuosikokouksen jälkeen *Villa Ranassa Paulaharjun salissa*. Ohjelmasta vastasivat Jyväskylän yliopiston etnologian laitoksen opiskelijat.

Lauantaina esitelmien sarjan aloitti FM *Maarit Knuuttila* (Jyväskylän yliopisto). Esitelmässään hän pyrki vastaamaan kysymykseen *Missä on etnologin arki?* Seuraavaksi esitelmöi FM *Kirsi Pönni* (Helsingin yliopisto) aiheesta *Arjen lomassa*. FT *Jari Eilola* (Jyväskylän yliopisto) käsitteli esityksessään aihetta *Perheen arki ja historiallinen tutkimus*. FM *Niklas Huldén* (Åbo Akademi) esitelmöi aiheesta *Arjen jäljet: Perukirjojen kertomaa*. Lounaan jälkeen FT *Helena Ruotsala* (Turun yliopisto) piti esitelmän otsikolla *Arki kentällä: tutkijan arki kentän juhlassa*. FM *Suvi Hänninen* tarkasteli esitelmässään *Pyhää arjessa*. Kentätöön arki oli puolestaan FM *Pirjo Rautiaisen* esitelmän aiheena. Museolehtori *Raija Manninen* valotti esitelmässään aihetta *Arkiset roskat – eletty ja kuviteltu arki*. Päivän viimeisessä esitelmässä dosentti *Pirjo Korkiakangas* pohti aihetta *Arjen nostalgisoituminen*. Hän myös lausui

esitelmänsä päätteeksi kolmansien Kansatieteen päivien päätössanat. Kansatieteen päiville osallistui 45 henkilöä.

Koulutuspäivä

Ethnos ry:n koulutuspäivä *Aluekehitystyö ja kulttuurisesti kestävä kehitys* järjestettiin Helsingissä Kansantaidekeskus Tomtebossa 14.5.2004. Koulutuspäivän järjestämiseksi Ethnos ry sai apurahan Jenny ja Antti Wihurin rahastolta.

Koulutuspäivän aikana oli tarkoitus pohtia konkreettisella tasolla sitä, mitä kulttuurisesti kestävä kehitys tarkoittaa ja mitä sen eteen tulisi tehdä aluekehitystyössä. Päivän aikana kuultiin alustuksia, joiden pohjalta aihetta käsiteltiin ohjatusti tulevaisuusverstaassa. Verstastyökentelyn tavoitteena oli tuottaa erilaisia pitkän tähtäimen toimintaehdotuksia aluekehitystyölle kulttuurisesta näkökulmasta.

Koulutuspäivän puheenjohtajana toimi FM *Katriina Siivonen*. Ensimmäisen alustuksessa pohti toiminnanjohtaja *Tuulikki Karjalainen* (Kuhmon kamarimusiikki) aluekehitystyötä ja kulttuurisesti kestävä kehitystä kulttuurihankkeen näkökulman. Kahvitauon jälkeen puhui erikoissuunnittelija *Eira Saari-Lahoniitty* (Varsinais-Suomen liitto) samasta aiheesta maakuntaliiton näkökulmasta. Ylitarkastaja *Pirkko Liisi Kuhmonen* (Opetusministeriö) tarkasteli aluekehitystyötä ja kulttuurisesti kestävä kehitystä kulttuuripolitiikan näkökulman. Lounaan jälkeen professori *Anna-Maria Åström* esitelmöi aiheesta Kulttuuri – rakenne vai sisältö. Alustusten jälkeen oli varattu aikaa verstastyökentelylle. Ryhmien vetäjinä toimivat FM *Aila Nieminen*, FT *Pia Olsson*, FM *Katriina Siivonen* ja FM *Eeva Uusitalo*. Iltapäivällä puheenjohtajana toimi dosentti *Pirjo Korkiakangas*. Koulutuspäivän päätteeksi FM *Katriina Siivonen* kokosi yhteenvedon koulutuspäivän keskusteluista. Koulutuspäivään osallistui yhteensä 30 henkilöä.

Julkaisutoiminta

Yhdistys julkaisi *Ethnologia Fennican* 2004, vol. 31, jonka otsikko on *Mere Preservers of an Idyllic Tradition?* Artikkelikokoelma perustuu vuonna 2003 Helsingissä pidetyn seminaarin Vain idyllisen perinteen vaalijoita? Kansatieteilijät yhteiskunnallisina vaikuttajina, esitelmiin. *Ethnologia Fennican* vol. 31 toimitti dosentti *Pirjo Korkiakangas*.

Ethnologia Fennica 2005, vol. 32 toimittavat dosentti Pirjo Korkiakangas ja FM, toimitussihteeri *Terhi Torkki*.

Ethnos-toimitteena ilmestyvä metodologiaoppikirja on edennyt toimitusvaiheeseen.

Suomalais-ugrilaisia kansoja käsittelevän tietosanakirjan julkaisuhankkeesta luovuttiin taloudellisista syistä.

Tiedotus

Yhdistyksen toiminnasta ja ajankohtaisista tapahtumista on tiedotettu yhdistyksen kotisivuilla.

Yhdistyksen jäsenille lähetettiin vuoden aikana neljä jäsentiedotetta. Ethnos-tiedotteesta on ollut luettavissa myös sähköinen versio yhdistyksen kotisivuilla.

Kansatieteilijähakemisto

Yhdistyksen 30-vuotisjuhlassa julkistettiin kansatieteilijähakemisto, johon voi tutustua yhdistyksen kotisivuilla. Hakemistosta löytyvät tiedot 152 kansatieteilijän tutkimusaloista. Hakemistoa päivitetään 3-4 kertaa vuodessa. Hakemistoon voi liittyä yhdistyksen kotisivuilla löytyvällä lomakkeella.

Veteraanikansatieteilijöiden haastatteluprojekti

Veteraanikansatieteilijöiden haastatteluja on jatkettu ja lisäksi on käynnistetty toimenpiteet korkeakouluharjoittelijan palkkaamista varten. Harjoittelijan tehtävänä on haastattelujen litterointi sekä niiden arkistointi Kansallisarkistoon.

Haastatteluja tai muuta kirjallista materiaalia on kertynyt 12 kansatieteilijältä. Haastatteluja ovat tehneet FM *Anna Kirveennummi*, FM *Elina Kiuru*, dosentti *Teppo Korhonen*, dosentti *Pirjo Korkiakangas*, dosentti *Ildikó Lehtinen*, FM *Aila Nieminen*, FT *Pia Olsson*, dosentti *Helena Ruotsala* ja FM *Riitta Räsänen*.

Talous

Yhdistyksen jäsenmaksu vuonna 2004 oli 20 euroa ja opiskelijajäseneltä 10 euroa. Ethnologia Fennica vol. 31 sisältyi jäsenmaksuun. Jäsenmaksutuloilla on rahoitettu yhdistyksen perustoimintoja, hallituksen kokoontumisia ja tiedottamista.

Muu toiminta

Suomen Muinaismuistoyhdistyksen ja Ethnos ry yhteisen Karjalaan suuntautuvan matkan suunnittelutyö aloitettiin.

Ethnos Aura järjesti vuoden aikana kolme (10.2., 22.4., 19.10.2004) keskustelutilaisuutta, joihin osallistui turkulaisia kansatieteilijöitä.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2005

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry
c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6
00170 Helsinki

Toimintasuunnitelma vuodelle 2005

1. Seminaari ja vuosikokous

Ethnos ry järjestää seminaarin Helsingissä Tieteiden talolla perjantaina 11.3.2004. Seminaarin aiheena on *Kätkeyty kulttuuri, aarteita ja aaveita*.

Yhdistyksen vuosikokous pidetään *Kätkeyty kulttuuri, aarteita ja aaveita* -seminaarin jälkeen Tieteiden talolla perjantaina 11.3.2005. Vuosikokouksen yhteydessä jaetaan Ethnos-palkinto vuoden 2004 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta. Saajan valitsee yksikön päällikkö (Helsingin kaupunginmuseo) *Outi Peisa*.

2. Julkaisutoiminta

Vuonna 2005 ilmestyy *Ethnologia Fennica* 2005, vol. 32, jossa on mm. kolmansilla Kansatieteen päivillä Jyväskylässä pidettyjen esitelmien pohjalta laadittuja artikkeleita sekä ajankohtaisia kirja-arvioita. Julkaisun toimittavat dosentti *Pirjo Korkiakangas* ja FM, toimitussihteeri *Terhi Torkki*.

Ethnos-toimitteena ilmestyvä metodologiaoppikirja-hanke etenee toimikunnan laatiman suunnitelman mukaan ja kirja julkaistaan vuoden 2005 aikana.

3. Veteraanikansatieteilijöiden haastatteluprojekti

Ethnos ry palkkaa keväällä 2005 korkeakouluharjoittelijan, jonka tehtävänä on litteroida jo tehdyt haastattelut ja tehdä mahdollisuuksien mukaan täydentäviä haastatteluja. Valmiit haastattelut arkistoidaan Kansallisarkistoon. Harjoittelijan palkkakustannukset maksetaan kahden kuukauden osalta Emil ja Lempi Hietasen säätiön myöntämällä apurahalla sekä yhden kuukauden osalta Helsingin yliopiston korkeakouluharjoittelijan palkkaamista varten myöntämistä määrärahoista.

4. Opintomatka

Yhdistys tekee toukokuussa 2005 Karjalaan Viipurin alueelle suuntautuvan matkan yhdessä Suomen Muinaismuistoyhdistyksen kanssa.

5. Tieteiden yö

Ethnos ry osallistuu Tieteen päivien (12.–16.1.2005) yhteydessä järjestettävään Tieteiden yö -tapahtumaan, joka järjestetään Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6) torstaina 13.1.2005 klo 18–23. Tapahtumassa pitävät esitelmän FM *Maarit Knuutila* (Jyväskylän yliopisto) otsikolla ”Kyllä aika tavaran kaupitsee” ja FM *Anna Kirveennummi* (Turun yliopisto) aiheenaan ”Ajan onnela?”. Session ”Hyvänen aika!” puheenjohtajana toimii FM Terhi Torkki.

6. Koulutuspäivä

Toukokuussa 2004 pidetyn *Aluekehitystyö ja kulttuurisesti kestävä kehitys* -koulutuspäivän materiaaleista pyritään tekemään julkaisu sekä sähköisessä että nidotussa muodossa yhdessä Opetusministeriön kanssa tai sähköisessä muodossa Ethnos ry:n kotisivuille.

7. Kansatieteilijähakemisto

Kansatieteilijähakemistoa ylläpidetään ja päivitetään tarpeen mukaan. Hakemistoon voi tutustua yhdistyksen kotisivuilla (www.ethnos-ry.org).

8. Tiedottaminen

Yhdistyksen toiminnasta ja ajankohtaisista tapahtumista kerrotaan yhdistyksen kotisivuilla (www.ethnosry.org). Ethnos-tiedote ilmestyy vuoden 2005 aikana vähintään neljä kertaa. Tiedotteesta on luettavissa sähköinen versio yhdistyksen kotisivuilla.

9. Kansatieteen päivät

Järjestyksessään neljännet Kansatieteen päivät järjestetään Helsingissä maaliskuussa 2006. Päivien suunnittelutyö on aloitettu, ja sitä jatketaan vuoden 2005 aikana. Kansatieteen päivien teemaksi on alustavasti valittu *suku/puoli*.

10. Kansainvälinen toiminta

IX Suomalais-unkarilainen kansatieteen symposium järjestetään Jyväskylässä vuonna 2006. Suunnittelutyö on aloitettu, ja sitä jatketaan vuoden 2005 aikana.

11. Talous

Yhdistyksen toiminta vuonna 2005 rahoitetaan jäsenmaksuilla, kirjamyynnillä sekä erikseen haettavilla avustuksilla. *Kätkeyty kulttuuri, aarteita ja aaveita* -seminaarin järjestämiseksi haetaan avustusta Suomen Kulttuurirahastolta ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan 100-vuotisrahastosta. Kansatieteen päivien 2006 järjestämistä varten haetaan avustusta Suomen Kulttuurirahastolta ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan 100-vuotisrahastosta. Suomalais-unkarilaisen kansatieteen symposiumin järjestämistä varten haetaan avustusta Suomen Akatemian lisäksi Jenny ja Antti Wihurin rahastolta, Koneen säätiöltä, Opetusministeriöltä ja Alfred Kordelinin yleisestä edistys- ja sivistysrahastosta. Lisäksi tarpeen mukaan kartoitetaan muita rahoituslähteitä ja -tarpeita.

Jäsenmaksujen keruuta ja jäsenhankintaa tehostetaan.

12. Muu toiminta

Ethnos Aura jatkaa säännöllisiä keskustelutapaamisia. Hallitus toivoo, että muillakin paikkakunnilla jäsenistö aktivoituisi järjestämään vapaamuotoisia tapaamisia Ethnos Auran esimerkin mukaisesti.

Vuoden 2004 tutkielmat

Helsingin yliopisto

Kulttuurien tutkimuksen laitos, kansatieteen oppiaine:

Lisensiaatintyöt:

Loimusalo, Karoliina: Muuttuvanakin melkein kuin oma. Toimihenkilönä Hämeenkyrön Osuuskaupassa 1940-luvulta 1970-luvulle.

Pro gradu –tutkielmat:

Heinonen, Sirpa: Hirvimiehiä ja maanomistajia. Metsästysseura Topenon Erän toimintaa vuosina 1965–1990.

Honkasalo, Minna: ”Min huldaste mamma”. Varsinaissuomalaisen papinrouvan sielunmaisema 1800-luvun alussa kirjeiden valossa.

Hyytiäinen, Mirkka: Kolme Karjalaa. Karjalaisuus toisen sukupolven karjalaisten tulkinnoissa.

Juvonen-Eskola, Annamari: Kaukalahden tiiliteollisuus – tiilimurskana pellossa.

Mäkelä, Matti: Perhunjokilaakson astia- ja nurkkakaapit sekä niiden tekijät.

Teräsvirta, Mikko: Ylipäällikön pöydässä. Ateriat jatkosodan päämajassa Mikkelissä.

Tuononen, Pia: Poikkeavuudesta ylpeydenaiheeksi. Vasenkätisyys 1900-luvun Suomessa.

Wiio, Merja: Koparan jälki. Teurasporon käyttö Pohjois-Lapin kotitalouksissa.

Joensuun yliopisto

Suomen kielen ja kulttuuritieteiden laitos. Perinteentutkimus:

Väitöskirja:

Kupiainen, Tarja: Kertovan kansanrunouden nuori nainen ja nuori mies. 299 s. SKST 996. Helsinki: SKS. 2004.

Lisensiaatintutkielmat:

Davydova, Olga: Etnisyyspuhe Suomen kynnyksellä.

Paluumuuttajien suomalaisuuden muodostuminen. 309 s. + liitteet 17 s. (Ammatillinen lisensiaatinkoulutus).

Pro gradu -tutkielmat:

Karppinen, Mari: Anoppi, ankara emäntä. Anoppi- ja miniäkuvan tarkastelua kalevalamittaisissa runoissa. Pääaineen tutkielma, 93 s.

Mykkänen, Silja: Muistoja Joensuusta. Ikääntyvien muistelukerronta toimintatutkimuksen tavoitteena. Pääaineen tutkielma, 96 s.

Mátray, Gyöngyi: ”Elämme muutoksen keskellä”. Katsaus pienen unkarilaisen kyläyhteisön muutokseen. Pääaineen tutkielma, 85 s. + liitteet 2 s.

Soininen, Minna: Minun Sorsakoskeni. Eri ikäisten kokemuksia kotipaikkakunnastaan. Pääaineen tutkielma, 81 s.

Timonen, Jukka: Todellisuudesta toiseen. Uskonnollisesta yhteisöstä irtautuminen.

Viljakainen, Maarit: Väjekseni, voimakseni, avukseni, armokseni. Tutkimus supranormaaleista avustajista synnytysloitsuissa. Pääaineen tutkielma, 99 s. + liitteet 15 s.

Jyväskylän yliopisto

Historian ja etnologian laitos:

Väitöskirjat:

Lagerblom, Kimmo: Kaukana Kainuussa, valtavyhlän varrella.

Etnologinen linkaaritutkimus Kontiomäen rautatieläisyhteisöstä vuosina 1950-1973. 407 s. Jyväskylä Studies in Humanities 31. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 2004.

Pusztai, Bertalan: Religious Tourists: Constructing Authentic Experiences in Late Modern Hungarian Catholicism. 256 s. Jyväskylä Studies in Humanities 27. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 2004.

Pro gradu -tutkielmat:

Haikarainen, Sanni. Tila, työntekijä ja työpaikkakulttuuri. Tutkielma työntekijän oman tilan materiaalisista, sosiaalisista ja mentaalisista ulottuvuuksista STT:n kotimaantoimituksessa. Etnologia, toukokuu 2004. 108 sivua + 4 liitettä.

Heikkinen, Tiina. Ikkuna suomalaisuuteen, ikkuna maahanmuuttajuuteen. Tutkimus maahanmuuttajien tukihenkilö-

- toiminnasta soveltavan antropologian näkökulmasta. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 80 sivua + 6 liitettä.
- Hietalahti, Jenni. Mtandao – verkosto Tansaniaan. Suomessa asuvien tansanialaisten yhteydenpitoa Suomesta Tansaniaan. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 83 sivua + 3 liitettä.
- Huttunen, Mirella. Tilasta paikkaan. Tutkimus marokkolaisten maahanmuuttajanaisten kulttuurisista tiloista. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 98 sivua + 1 liite.
- Kaasalainen, Riikka. ”Saanko jo kastella?” Naisen rooli, käyttäytyminen ja olemisen tyyli Unkarin pääsiäiskoristelun rituaalissa. Etnologia, syksy 2004. 131 sivua.
- Kalilainen, Aira. Koti Heinolassa vuosina 1900-1940. Neljän asutusryhmän elämää pikkukaupungissa. Etnologia, kevät 2004. 151 sivua + 2 liitettä.
- Kantanen, Anna-Kaarina. Paluu kulttuuriantropologian kynnykselle. Sillan rakennan – myyttisellä matkalla itseen. Etnologia (kulttuuriantropologia), syksy 2004. 179 sivua.
- Laine, Johanna. ”Homes of the So Called Homeless People”. Englantilaisen St. Patrick’sin asunnottomien asuntolan asukkaiden kotikäsitteitä. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 155 sivua + 1 liite.
- Lotila, Sami. Prostituution kasvot. Haastattelututkimus virolaisista huorista. Etnologia, syksy 2004. 144 sivua.
- Mahlanen, Kaisa. Suurta teatteria. Työyhteisön etnografiaa Taidekeskus Salmelan näyttelykesässä. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 85 sivua + 2 liitettä.
- Mäkinen, Jussi. ”Kansatiedettä, kulttuurihistoriaa ja kuriositeetteja”. Kurt Martti Walleniuksen esinekeräelmästä, sen vaiheista ja merkityksistä. Etnologia, kevät 2004. 95 sivua + 12 kuvallisesivua.
- Ojala, Katja. Muuttolintusyndrooma. Seitsemän berliiniläisen naisen ulkosuomalainen identiteetti. Etnologia, kevät 2004. 108 sivua + 3 liitettä.
- Palojärvi, Henna-Liisa. Bussi vuorovaikutuskehystenä. Matkustajat julkisen ja henkilökohtaisen tilan neuvottelijoina. Etnologia

(kulttuuriantropologia), kevät 2004, sivulaudaturtyö. 201 sivua + 6 liitettä.

Rokkonen, Hanne. Menolippu menneisyyteen. Haapamäen taajaman paikalliskulttuurin muutokset 1882-2002. Etnologia, kevät 2004. 100 sivua + 6 liitettä.

Röppänen, Sanna. Matkalla Goloka Vrindavanaan. Tutkimus Hare Krishna –liikkeeseen kääntymisestä. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 150 sivua + 3 liitettä.

Salmijärvi, Marja. Menetetty mutta muistoissa säilynyt Suursaari. Etnologia, kevät 2004. 114 sivua + 8 liitettä.

Salovaara, Ulla. Kahden vaiheilla. Kurdinuorten elämää diasporassa. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 133 sivua + 5 liitettä.

Ylönen, Maarit. Moniääninen May Pole. Nicaragualainen rituaalitanssi osallistujien kokemana. Etnologia (kulttuuriantropologia), kevät 2004. 99 sivua + 7 liitettä.

Oulun yliopisto

Taideaineiden ja antropologian laitos, Kulttuuriantropologia: Pro gradu -tutkielmat

Alariesto, Tuija: "Kyllä se on pakko soppeutua, ei siinä ole vaihtoehtoja" Pohjoissuomalaisten metsurien sosiokulttuurinen sopeutuminen metsätalouden rakennemuutokseen 1960 – 2000.

Jarva, Tanja. ”Aina osas oikiasta nööristä vettä”.

Kotirintamanaisten selviytyminen Etelä-Pohjanmaalla talvi- ja jatkosodan aikana.

Järvinen, Anu. ”Tässähän se on niinku työpaikka tehty kotiin, ei se sen kummempaa oo.” Matkailuyrittäminen Lemmenjoen saamelaiskylän innovaationa 1940 –luvulta 2000 –luvulle.

Mannermaa, Liisa. Saamelaisuus internetissä. Tutkimus saamelaisen kulttuurin kommunikoimisesta tietoverkoissa vuonna 2003.

Marttila, Annamaria: "Ennen treenas taistelutahtoa, kun fu oli välinearvo, ja nykyään se on itsetarkotus." Oppilaan sosialisatio Tai-Shin-Mun kung fuhunruumisteoreettisesta näkökulmasta tarkasteltuna.

Oikarinen, Aki. Mölö vai haukku. Tapaustutkimus hirvenpyyntiin ja pyyntimenetelmän valintaan vaikuttavista tekijöistä Metsästys- ja ampumaseura Erauksessa kulttuuriekologiseesta näkökulmasta tarkasteltuna.

Tuovinen, Paula. Merkityksen ruumiillinen rakentuminen.

Aineistona tanssitaideteos Blondi.

Ylitalo, Elina: Kaukana kotoa. Suomalainen lähetystyöntekijä kulttuuri-identiteetin rakentajana.

Tampereen yliopisto

Musiikintutkimuksen laitos, etnomusikologia:

Pro gradu -tutkielmat:

Koivisto, Outi. Naiset rock-instrumentin varressa – Soittamisen ja esiintymisen ruumiilliset merkitykset rock-musiikissa.

Oksanen, Taru. Suomalainen progressiivinen rock – synty ja kehitys vuosina 1967-74.

Vanhanen, Milja. Tekijäkuvien risteyksissä – Diskurssianalyttinen tapaustutkimus elektronisen musiikin tekijyydestä.

Turun yliopisto

Kulttuurien tutkimuksen laitos, suomalainen ja vertaileva kansatiede:

Pro gradu -tutkielmia:

Mikko Kero, Hurrikkaan henki ja talouden näkymätön käsi.

Tutkimus vaihdantaa jäsentävästä kansanomaisesta tiedosta ennen modernisaatiota. 132 s.

Heidi Pekkala, Rotuihmisiä ja ihmisrotuja. Euroopan ulkopuolisten rotujen luonne suomalaisissa maantiedon oppikirjoissa 1880-luvulta nykypäivään. 108 s.

Miikka Kurri, Loma suomalaisella mökillä. Sotien jälkeinen vapaa-ajan asuminen kulttuurisena ilmiönä. Pro gradu -tutkielma. 2004. 140 s. + 5 liites.

Mari Huhtala, Miehiä seikkailuja tieteen nimessä. C.G.

Mannerheimin ja V.K.Arsenjevin Aasian tutkimusmatkoihin

perustuvien teosten representaatioita vieraista kansoista. 127 s. 7 liites.

Roivainen, Päivi, Pappa-Tunturi – Motorisoitua nostalgiaa. 90 s., 8 liites.

Åbo Akademi

Institutionen för språk och kultur, etnologi:

Doktorsavhandlingar:

Sjöberg-Pietarinen, Solveig. Museer ger mening. Friluftsmuseerna Klosterbacken och Amuri som representationer. 2004. VI + 323 sid.

Pro gradu-avhandlingar:

Lindholm, Gunilla. Egnahemsträdgården – ett livslångt projekt. Åbo 2004, 61 sid. + bil.

Sjöström, Anne. ”Det var en tallrik med sked eller kniv och gaffel, glas eller mugg”. Bordsdukning i de finlandssvenska hemmen under 1900-talets första årtionden. Åbo 2004, 78 sid. + bil.

Aittoniemi, Hellevi. Romaner, minnen och identifikationer – En etnologisk analys av barndomsskildringar ur arbetarklassmiljö i Helsingfors. Åbo 2004, 103 sid.

Seminaareja

Kätketty kulttuuri, aarteita ja aaveita

Suomen kansatieteilijöiden yhdistyksen Ethnos ry:n seminaari

Helsingissä Tieteiden talolla, Kirkkokatu 6, perjantaina 11.3.2005

Kulttuuri on läsnä kaikkialla. Se ei kuitenkaan näy samalla tavalla kaikkien suunnasta. On asioita, jotka pidetään vain harvojen tiedossa. Jotakin juuri kukaan ei huomaa. Jonkun lähes kaikki ovat unohtaneet. Näihin aarteisiin ja aaveisiin kulttuurin tutkijat törmäävät työssään esimerkiksi haastattelutilanteissa, tuloksiaan julkistaessaan tai museoiden ja arkistojen kätköjä penkoessaan. Minkälaista iloa, murhetta ja päänvaivaa ne tutkijoille ja museoiden työntekijöille tuottavat?

Seminaarin ohjelma

- 12.00-13.00 Ilmoittautuminen
- 13.00-13.15 Seminaarin avaus, puheenjohtaja *Pirjo Korkiakangas*, Ethnos ry.
- 13.15-13.45 Tohtoriassistentti, FT *Pia Olsson*, Helsingin yliopisto, kansatiede
- Musta kirja – uhka vai aarre?**
- 13.45-14.15 Erikoistutkija, FT *Ulla-Maija Peltonen*, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
- Kätketyt kertomukset ja sota**
- 14.15-14.45 Tutkija, FM *Maarit Hakkarainen* ja tutkija, FM *Tiina Koivulahti*, Jyväskylän yliopisto, taidehistoria
- Taidevarkaita ja anastuksia**
- 14.45-15.15 **Kahvi**
- 15.15-15.45 Suunnittelujohtaja, FL *Marianne Schauman-Lönnqvist*, Museovirasto
- Maalöydöt – arkeologin aarteita vai aaveita?**
- 15.45-16.15 Tutkija, FM *Harri Nyman*, Helsingin yliopisto, kansatiede
- Saariyhteisöjä koskeva arkaluontoinen tieto tutkimuseettisenä ongelmana**
- 16.15-16.30 Seminaarin päätössanat, puheenjohtaja *Pirjo Korkiakangas*, Ethnos ry.

Seminaari pidetään Ethnos ry:n vuosikokouksen yhteydessä.

Seminaarin hinta on 5,- euroa, mihin sisältyy ohjelmaan kuuluva kahvi. Maksu maksetaan Ethnoksen tilille Sampo 800013-952844 28.2.2005 mennessä. Käyttäkää maksaessanne viitettä 21513. Maksua ei palauteta niille, jotka peruuttavat osallistumisensa ilmoittautumisaajan umpeuduttua.

Pyydämme sitovat ilmoittautumiset 28.2.2005 mennessä Ethnos ry:n sihteerille Mari Immoselle, puh. 050 - 586 4512, sihteer@ethnos-ry.org tai Katriina Siivoselle, puh. 02 - 4814 590, katriina.siivonen@tukkk.fi.

Ilmoitusasioita

Vuosikokouskutsu

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry:n jäsenet kutsutaan sääntömääräiseen vuosikokoukseen, joka pidetään perjantaina 11. maaliskuuta 2005 klo 17 Helsingissä Tieteiden talolla, (Kirkkokatu 6, sali 104). Kokouksessa käsitellään sääntöjen seitsemännessä (7) pykälässä mainitut asiat.

Vuosikokouksen yhteydessä jaetaan Ethnos-palkinto vuoden 2004 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta. Ethnos-palkinnon saajan valitsee yksikön päällikkö (Helsingin kaupunginmuseo) *Outi Peisa*.

Ethnos-palkinto vuoden 2004 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta

Ehdokkaat:

Kaasalainen, Riikka (Jyväskylän yliopisto): "Saanko jo kastella?"
Naisen rooli, käyttäytyminen ja olemisen tyyli Unkarin pääsiäismaanantain kastelurituualissa.

Magga, Päivi (Oulun yliopisto): "Se alako semmonen ihmeellinen oravanpyörä" – 1970- ja 1980-lukujen porotilarakentamisen vaikutukset Lapin ja Sallivaaran paliskunnissa.

Roivainen, Päivi (Turun yliopisto): Pappa-Tunturi – Motorisoitua nostalgiaa.

Timonen, Jukka (Joensuun yliopisto): Todellisuudesta toiseen.
Uskonnollisesta yhteisöstä irtautuminen.

Wiio, Merja (Helsingin yliopisto): Koparan jälki. Teurasporon käyttö Pohjois-Lapin kotitalouksissa.

Palkinnon saajan valitsee yksikön päällikkö (Helsingin kaupunginmuseo) *Outi Peisa*. Voittaja julkistetaan Ethnos ry:n vuosikokouksen yhteydessä Helsingissä Tieteiden talolla perjantaina 11.3.2005 noin klo 17.00.

Vuosijuhlakutsu

NEFA-Helsinki ry toivottaa kaikki entiset ja nykyiset Helsingin yliopiston folkloristiikan ja kansatieteen opiskelijat sekä muut nefamieliset tervetulleiksi 35-vuotisjuhlaansa perjantaina 11.3.2005 klo 18.15 Ostrobotnian juhlasaliin, Museokatu 10.

Pukukoodi: tumma puku/juhlapuku

Illalliskortti 25 euroa

Ilmoittautumiset 23.2 mennessä: Sanna Jokinen, 050-5913122,

sanna.k.jokinen@helsinki.fi

Illalliskorttimaksut 23.2 mennessä: NEFA-Helsinki ry 800016-836960, viite 1070

Lähde keväiselle Karjalankannakselle!

Suomen Muinaismuistoyhdistys ja Ethnos ry järjestävät jäsenilleen retken Karjalankannakselle 20. - 22.5.2005.

Ensimmäisenä kohteena on Viipuri, jossa vietämme perjantaipäivän ja -illan. Lauantaina suuntaamme Kannaksen arkeologisille kohteille. Tutustumme mm. Kiviniemeen, Tiurinlinnaan ja Käkisalmeen. Asiantuntijaoppaana on koko päivän ajan dosentti *Pirjo Uino*. Yöpyminen on Pyhäjärvellä tai Käkisalmissa. Sunnuntaina palaamme Viipurin kautta Suomeen.

Retken hinta puolihoitolla on noin 260 euroa.

Matkan ohjelma, aikataulu ja hinta varmistuvat helmikuun aikana. Matkasta tiedotetaan yhdistysten kotisivuilla (www.ethnosry.org sekä www.muinaismuistoyhdistys.fi).

Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Mari Immonen sihteeri@ethnosry.org tai puh. 050 586 4512.